

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2022, NUMMER 171

Datum	16 november 2022
Van	College B&W
Behandeld door	Martijn van Randwijk
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	martijn.van.randwijk@utrecht.nl
Kenmerk	10572661
Beleidsveld	Openbare Ruimte

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2022 nummer 171 van Gert Dijkstra en Wilma Duitscher (EenUtrecht) van 11 oktober jl. over Goede burens: een betere bewonersinbreng bij de start van de islamitische begraafplaats Tolsteeg. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Heeft het college kennisgenomen van de brief die door buurtbewoners op 10 juni 2022 aan de gemeenteraad is verstuurd als reactie op Raadsbrief nummer 10086235? Zo ja, wat is uw eerste reactie hierop?

Antwoord 1

Ja, wij zijn bekend met de brief van een aantal buurtbewoners van 10 juni jl. aan de gemeenteraad. Wij hebben deze op 14 juni jl. ter informatie van hen ontvangen. Wij hebben vanaf februari van dit jaar direct contact met deze buurtbewoners en zijn daarom bekend met de punten die zijn genoemd in de brief aan de gemeenteraad.

Ons contact met de buurt Tolsteeg in het algemeen en meer in het bijzonder ons rechtstreeks contact met de bewoners die de raad op 10 juni jl. een brief hebben geschreven, lichten we hier graag toe. Op 4 februari 2022 hebben wij de buurtbewoners Tolsteeg met een Wijkbericht geïnformeerd over het raadsbesluit van 3 februari en uitgenodigd om contact met ons op te nemen als er behoefte is aan meer informatie, een rondleiding of om mee te denken aan de komst van de Islamitische begraafplaats. Op basis van de ontvangen reacties daarop, hebben wij op 2 maart op begraafplaats Tolsteeg een bewonersbijeenkomst georganiseerd. In aanloop naar deze buurtbijeenkomst hebben wij per e-mail en telefoon een aantal onderwerpen aangedragen gekregen vanuit de buurt. Deze zijn tijdens de bijeenkomst besproken. Ook heeft VUMO zich in die bijeenkomst aan de 9 aanwezige buurtbewoners, waaronder de opstellers van de brief van 10 juni aan de raad, voorgesteld.

Tijdens deze buurtbijeenkomst is specifiek met de opstellers van de brief van 10 juni afgesproken dat er vanaf dat moment rechtstreeks contact met hen is, omdat vooral zij hebben aangegeven zich

zorgen te maken over de komst van de Islamitische begraafplaats. Op 28 april en 29 juni jl. is met hen overleg gevoerd over het proces en de eventuele effecten van het gebruik en de mogelijke ruimtelijke wijzigingen op en rondom begraafplaats Tolsteeg. De zorgpunten zijn ons dus bekend en wij zien deze terug in de brief aan de raad van 10 juni en in het administratieve beroepsschrift op het raadsbesluit van 3 februari 2022 dat zij daarvoor al hebben ingediend bij gedeputeerde staten van de provincie Utrecht. In de hoorzitting van de Awb-adviescommissie op 6 oktober jl. zijn deze besproken. Aanvullend heeft wijkwethouder Van Hooijdonk in haar wijkspreekuur op 28 september jl. met een tweetal buurtbewoners gesproken over hun zorgen en vragen over de komst van de bijzondere begraafplaats.

Vraag 2

Als het college de verkoop doorzet, hangende de uitspraak van de Provincie, is het college dan bereid de volgende randvoorwaarden, zoals ingebracht door omwonenden, mee te nemen bij de verkoop, namelijk:

- a) Het te allen tijde uitsluiten van de verkoop van de groenstrook naast de begraafplaats, voor het behoud van groen binnen de gemeente en als groene buffer tussen de huizen en de begraafplaats.
- b) Het stellen van voorwaarden aan VUMO over het behoud van groen op de locatie zelf en het voorkomen van een te groot stenig oppervlak, o.a. ter voorkoming van een stijging van de temperatuur in de stad.
- c) Het stellen van voorwaarden aan VUMO ten aanzien van eventuele geluidsnormen, ter voorkoming van geluidsoverlast voor de buurt.
- d) Het voorafgaand uitvoeren van een parkeerdruk-onderzoek op basis waarvan wordt nagegaan in welke mate extra parkeerplaatsen (nabij of in 1 de buurt) nodig zijn (naast het voor iedereen beschikbaar stellen van de gemeentelijke parkeerplaats ter plekke); bedoeld voor het ontlasten van de parkeerdruk in de omgeving.
- e) Het stellen van voorwaarden aan VUMO ten aanzien van eventuele bebouwing op de begraafplaats.
- f) Het behoud van het recht van overpad om daarmee de begraafplaats voor omwonenden (deels) toegankelijk te houden en maken als wandelgebied.

Zo ja, op welke manier worden deze voorwaarden gewaarborgd?

Antwoord 2

Wij zijn momenteel met VUMO in overleg over onder meer het integraal programma van eisen, de inrichtingstekening en de met VUMO te sluiten beheerovereenkomst. In deze (deel)producten worden de ruimtelijke aanpassingen, de uitstraling, het gebruik en het beheer van de Islamitische begraafplaats en de directe omgeving vastgelegd. De door u bij a t/m e genoemde onderwerpen maken daar ten minste onderdeel van uit. In het overleg met VUMO wordt dus onderzocht in hoeverre invulling kan worden gegeven aan onder meer deze onderwerpen om te komen tot de planuitwerking.

Wij zijn sinds begin dit jaar in contact met de buurtbewoners. Ook zij hebben belangrijke onderwerpen aangedragen met betrekking op de inrichting en het gebruik van de Islamitische begraafplaats. Bij het opstellen van de genoemde (deel)producten wegen we eventuele verschillende belangen beargumenteerd af. We organiseren, in aansluiting op de eerste buurtbijeenkomst van 2 maart 2022, nog een brede buurtbijeenkomst. Dit is naar onze huidige verwachting begin volgend jaar. Daarbij wordt de conceptuitwerking van de genoemde (deel)producten aan de buurtbewoners gepresenteerd en met hen besproken. Binnen de genoemde belangenafweging zullen we de reacties vanuit de buurt, daar waar mogelijk, mee nemen in deze (deel)producten. Deze worden vervolgens aan het college aangeboden en na vaststelling maken ze onlosmakelijk onderdeel uit van de voorwaarden van de voorgenomen gronduitgifte aan VUMO. We willen hiermee de buurtbewoners in voldoende

gelegenheid stellen om inspraak te hebben in de realisatie, exploitatie en het beheer van de Islamitische begraafplaats en daarmee de kans geven hun zorgen en wensen met ons te delen. Bij punt f) stelt u dat het recht van overpad om de begraafplaats voor omwonenden (deels) toegankelijk te houden dient te worden behouden en dat daarmee de begraafplaats als wandelgebied beschikbaar blijft. Hierop geven wij u graag mee dat zowel de huidige gemeentelijke als de toekomstige bijzondere (Islamitische) begraafplaats voor iedereen overdag openbaar toegankelijk is en blijft. Daartoe hoeft geen recht van overpad te worden gevestigd.

Vraag 3

Is de gemeente voornemens, op basis van mogelijke intenties of afspraken met de VUMO, om ook andere delen van de huidige begraafplaats Tolsteeg in de toekomst op vergelijkbare wijze te verkopen aan de VUMO met dezelfde bestemming als nu?

Antwoord 3

Er is momenteel geen voornemen om ook andere delen van deze begraafplaats aan VUMO te verkopen. Binnen de huidige intensieve overlegstructuur met VUMO is een eventueel toekomstig aanvullend verzoek echter wel een onderwerp van gesprek. Het is niet uit te sluiten dat een dergelijk verzoek er in de toekomst komt. Mocht VUMO, of een andere particuliere initiatiefnemer, formeel een (aanvullend) verzoek bij ons indienen, dan zullen wij op grond van de wettelijke bepalingen en de dan te maken ruimtelijke afwegingen een raadsvoorstel aan u voorleggen.

Vraag 4

Zo ja, is de gemeente met ons van mening dat die mogelijke uitbreiding nu al dan met omwonenden gecommuniceerd moet worden opdat alle betrokkenen zich tijdig een mening kunnen vormen of een verdere groei van de islamitische begraafplaats binnenstedelijk op deze plek wenselijk is?

Antwoord 4

In navolging op het antwoord hiervoor, is het in onze ogen nu niet aan de orde om met omwonenden in gesprek te gaan over eventuele toekomstige verzoeken tot (aanvullende of nieuwe) aanwijzing tot bijzondere begraafplaatsen door de gemeenteraad.

Vraag 5

Erkent het college dat het wenselijk en noodzakelijk is om de participatie van buurtbewoners bij de realisatie van de islamitische begraafplaats Tolsteeg per direct structureel te verbeteren; zodat zowel VUMO als ook omwonenden in grote meerderheid (voldoende) tevreden zijn met de wijze waarop zij worden gehoord en betrokken in het proces?

Antwoord 5

Wij erkennen het belang van participatie en betrokkenheid. Daarom hebben wij reeds vanaf december 2020 de buurtbewoners van begraafplaats Tolsteeg geïnformeerd over de mogelijke realisatie van een Islamitische begraafplaats in hun woonomgeving. In antwoord 1 is aangegeven hoe wij vanaf februari 2022, naar aanleiding van het raadsbesluit, verder in contact staan met de buurtbewoners. Verder verwijzen wij u graag naar antwoord 2 over hoe wij de onderwerpen die door de buurt zijn aangedragen verwerken in de genoemde (deel)producten integraal programma van eisen, de beheerovereenkomst met VUMO en de inrichtingstekening. Zodra deze (deel)producten in concept gereed zijn, willen wij deze begin 2023 met de buurtbewoners bespreken. Hierover hebben wij op 25 oktober 2022 de buurtbewoners geïnformeerd. De reacties die uit de volgende buurtbijeenkomst voortkomen verwerken we, voor zover dat mogelijk is, in deze (deel)producten. Naast dit proces is de groep buurtbewoners die de raad op 10 juni een brief heeft gestuurd door ons uitgenodigd om actief en tussentijds mee te werken aan de planvorming voor de realisatie en het gebruik van de Islamitische begraafplaats. Dit is onder meer in het genoemde overleg met hen op 29 juni jl. besproken.

Vraag 6

Zo ja, heeft het college een voorstel over hoe in dit geval bij de begraafplaats Tolsteeg de kritiek c.q. de klachten van omwonenden voorkomen hadden kunnen worden én wat dit concreet betekent voor de aanpak van vergelijkbare trajecten elders?

Antwoord 6

De wijze waarop wij uitvoering geven aan het participatieproces is opgenomen in [het raadsvoorstel](#) bij het raadsbesluit van 3 februari 2022. Het is daarin, in kanttekening 2.1, als volgt geformuleerd: "... Na de voorliggende raadsbesluiten gaat de gemeente in gesprek met de buurt. Er is voor dat moment gekozen zodat de buurtbewoners concreet kunnen worden geïnformeerd over de genomen besluiten en het verwachte vervolgproces en worden betrokken bij de mogelijke ruimtelijke en fysieke aanpassingen en de daarvoor benodigde vergunningen". Dit betekent dat het participatieproces met de buurtbewoners Tolsteeg over de komst van een Islamitische begraafplaats op hoofdlijnen uit twee fases bestaat. De eerste fase liep van december 2020 tot februari 2022 en bestond uit het informeren dat de locatie Tolsteeg een kansrijke locatie is voor de mogelijke komst van een Islamitische begraafplaats. De tweede fase is in februari 2022 van start gegaan en loopt nog steeds. Want pas met het raadsbesluit van 3 februari 2022 is vast komen te staan dat de Islamitische begraafplaats op begraafplaats Tolsteeg kan worden gerealiseerd en dat met het verzoek van VUMO is ingestemd. Ook konden wij pas na het raadsbesluit met VUMO in gesprek gaan over hun wensen voor de inrichting, het gebruik en beheer. In onze antwoorden hierboven op de vragen 1, 2 en 5 is aangegeven hoe we verder uitvoering geven aan dit participatieproces.

Met betrekking tot de vergelijking met trajecten elders, merken wij graag op dat het proces om te komen tot de gewenste realisatie van de Islamitische begraafplaats afwijkt van reguliere ruimtelijke ontwikkelprojecten. Dit heeft daarmee ook invloed op het participatieproces. Het komt in Nederland weinig voor dat een gemeente van een kerkgenootschap het verzoek krijgt hen te helpen bij het realiseren van een bijzondere begraafplaats. In het voorjaar van 2021 heeft de raad hierover specifiek een vraag gesteld (vraag 7) en deze is op [26 april 2021](#) schriftelijk beantwoord. Wij kunnen ons wel voorstellen dat een deel van de buurtbewoners Tolsteeg eerder en meer behoefte heeft gehad aan informatie over het proces en het mogelijke ruimtelijke effect van de omzetting van een deel van gemeentelijke begraafplaats tot bijzondere begraafplaats, deze ervaring nemen wij mee voor de toekomst.

Vraag 7

Is het college met ons van mening dat eerdere besluiten die op basis van een verkeerd kadastraal nummer zijn genomen opnieuw bekrachtigd dienen te worden door de gemeenteraad, nu voorzien van juiste kadastrale gegevens?

Antwoord 7

Wij delen deze mening niet. Er is weliswaar sprake van een kadastrale verschrijving en in de [raadsbrief Voortgang Islamitische begraafplaats van 3 juni 2022](#) is de gemeenteraad hierover geïnformeerd. Op dat moment liep de administratieve beroepsprocedure van de buurtbewoners al bij gedeputeerde staten van de provincie Utrecht (GS). Op grond van artikel 7:25 en 7:26 van de Algemene wet bestuursrecht zijn GS het bevoegd gezag om een besluit op het administratief beroep te nemen. Omdat de kadastrale verschrijving onderdeel uitmaakt van het administratieve beroep van de buurtbewoners is het aan GS om – als zij dat noodzakelijk achten – een nieuw besluit in te nemen. Wij zijn in afwachting van dat besluit en verwachten dat uiterlijk in Q1 van 2023. Zodra deze besluitvorming heeft plaatsgevonden, informeren wij u daarover.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen

Goede bureu: een betere bewonersinbreng bij de start van de islamitische begraafplaats Tolsteeg

11 oktober 2022

Het ontbreekt in Utrecht aan islamitische begraafplaatsen. Elk kerkgenootschap heeft recht op het hebben van een bijzondere begraafplaats (artikel 38 van de Wet op de lijkbezorging). De gemeente Utrecht wil, naast de mogelijkheid van een islamitisch graf op de openbare begraafplaatsen Kovelswade en Daelwijck een deel van de begraafplaats Tolsteeg verkopen aan de Stichting 'Verenigde Utrechtse Moslims' (VUMO) voor het realiseren van een islamitische begraafplaats.

Dat steunen we als EenUtrecht van harte.

Tegelijkertijd willen we als EenUtrecht dat dit gebeurt in een goede samenwerking en co-creatie met de omwonenden. Een groep actieve buurtbewoners daarentegen heeft in een brief aan de gemeenteraad d.d.10 juni (zie bijlage) aangegeven dat zij niet (goed) zijn betrokken bij dit proces. Bijv. zo hoorden de omwonenden pas nota bene ná de behandeling van het aanwijzingsbesluit in de gemeenteraad van 3 februari 2022 dat het ging om verkoop van de grond aan VUMO. Dat moet en kan beter. Daarnaast vragen de buurtbewoners om een aantal waarborgen (bij verkoop) en daarover willen zij goede afspraken maken met de VUMO én de gemeente.

Daarom stellen we de volgende vragen.

1. Heeft het college kennisgenomen van de brief die door buurtbewoners op 10 juni 2022 aan de gemeenteraad is verstuurd als reactie op Raadsbrief nummer 10086235? Zo ja, wat is uw eerste reactie hierop?
NB: Voor alle zekerheid is de brief van de bewoners bijgevoegd.
2. Als het college de verkoop doorzet, hangende de uitspraak van de Provincie, is het college dan bereid de volgende randvoorwaarden, zoals ingebracht door omwonenden, mee te nemen bij de verkoop, namelijk:
 - a) Het te allen tijde uitsluiten van de verkoop van de groenstrook naast de begraafplaats, voor het behoud van groen binnen de gemeente en als groene buffer tussen de huizen en de begraafplaats.
 - b) Het stellen van voorwaarden aan VUMO over het behoud van groen op de locatie zelf en het voorkomen van een te groot stenig oppervlak, o.a. ter voorkoming van een stijging van de temperatuur in de stad.
 - c) Het stellen van voorwaarden aan VUMO ten aanzien van eventuele geluidsnormen, ter voorkoming van geluidsoverlast voor de buurt.

- d) Het voorafgaand uitvoeren van een parkeerdruk-onderzoek op basis waarvan wordt nagegaan in welke mate extra parkeerplaatsen (nabij of in de buurt) nodig zijn (naast het voor iedereen beschikbaar stellen van de gemeentelijke parkeerplaats ter plekke); bedoeld voor het ontlasten van de parkeerdruk in de omgeving.
- e) Het stellen van voorwaarden aan VUMO ten aanzien van eventuele bebouwing op de begraafplaats.
- f) Het behoud van het recht van overpad om daarmee de begraafplaats voor omwonenden (deels) toegankelijk te houden en maken als wandelgebied. Zo ja, op welke manier worden deze voorwaarden gewaarborgd?

Op dit moment is alleen de verkoop van een deel (ca. 20-25% van de totale ruimte huidige begraafplaats Tolsteeg) aan de orde. Een verdere toekomstige uitbreiding van de islamitische begraafplaats lijkt logisch, maar is nog niet als zodanig met de omwonenden besproken. Als het huidige te verkopen deel van de begraafplaats Tolsteeg over enkele jaren volledig is benut als islamitische begraafplaats zou wat ons betreft ook een 2de locatie aan bijv. de Hamlaan een reële optie kunnen zijn.

- 3. Is de gemeente voornemens, op basis van mogelijke intenties of afspraken met de VUMO, om ook andere delen van de huidige begraafplaats Tolsteeg in de toekomst op vergelijkbare wijze te verkopen aan de VUMO met dezelfde bestemming als nu?
- 4. Zo ja, is de gemeente met ons van mening dat die mogelijke uitbreiding nu al dan met omwonenden gecommuniceerd moet worden opdat alle betrokkenen zich tijdig een mening kunnen vormen of een verdere groei van de islamitische begraafplaats binnenstedelijk op deze plek wenselijk is?

Wat wij de plek gunnen is dat zowel de VUMO als ook de omwonenden en betrokken bewoners tevreden zijn met het eindresultaat. Zo creëren we een stad waar iedereen als goede burens naast en met elkaar kan wonen én samenleven.

- 5. Erkent het college dat het wenselijk en noodzakelijk is om de participatie van buurtbewoners bij de realisatie van de islamitische begraafplaats Tolsteeg per direct structureel te verbeteren; zodat zowel VUMO als ook omwonenden in grote meerderheid (voldoende) tevreden zijn met de wijze waarop zij worden gehoord en betrokken in het proces?
- 6. Zo ja, heeft het college een voorstel over hoe in dit geval bij de begraafplaats Tolsteeg de kritiek c.q. de klachten van omwonenden voorkomen hadden kunnen worden én wat dit concreet betekent voor de aanpak van vergelijkbare trajecten elders?

Ten slotte, in eerdere communicatie naar de buurtbewoners toe is een verkeerd kadastraal nummer genoemd. Het besluit van de gemeenteraad (d.d. 3 febr. 2022) gaat ook uit van dit verkeerde kadastrale nummer. De betrokken actieve bewoners hebben hiertegen ook bij de Provincie bezwaar gemaakt.

- 7. Is het college met ons van mening dat eerdere besluiten die op basis van een verkeerd kadastraal nummer zijn genomen opnieuw bekrachtigd dienen te worden door de gemeenteraad, nu voorzien van juiste kadastrale gegevens?

Gesteld door:

- Wilma Duitscher/Gert Dijkstra, EenUtrecht